ROMÂNIA
ÎNALTA CURTE DE CASAŢIE ŞI JUSTIŢIE
SECŢIA DE CONTENCIOS ADMINISTRATIV ŞI FISCAL

Decizia nr.2478 **Dosar nr. 4209/2/2020**

Şedinţa publică de la 5 mai 2022

Preşedinte:	Carmen Ilie	- judecător
	Maria Andrieş	- judecător
	Doina Vişan	- judecător
	Mariana Cucu	- magistrat asistent

***

Pe rol se află examinarea recursului formulat de reclamantul Consiliul National pentru Studierea Arhivelor Securităţii împotriva Sentinţei nr. 138 din 9 februarie 2021 a Curţii de Apel Bucureşti – Secţia a VIII-a contencios administrativ şi fiscal.

La apelul nominal făcut în şedinţă publică se prezintă recurentul-reclamant Consiliul Naţional pentru Studierea Arhivelor Securităţii, prin consilier juridic .... şi intimatul-pârât Boşca Patriţiu, prin avocat ....

Procedura de citare este legal îndeplinită.

Magistratul-asistent prezintă referatul cauzei, învederând că recursul a fost declarat şi motivat cu respectarea termenului prevăzut de lege şi faptul că s-a depus la dosar, prin registratura secţiei, întâmpinare, care a fost comunicată părţii adverse.

Nemaifiind formulate alte cereri, Înalta Curte constată cauza în stare de judecată şi acordă cuvântul părţii prezente în dezbaterea pe fond a recursului.

Recurentul-reclamant, prin consilier juridic, solicită admiterea recursului, casarea în parte a sentinţei recurate şi, în rejudecare, admiterea acţiunii cu consecinţa reţinerii existenţei calităţii de colaborator al Securităţii în privinţa intimatului-pârât, fără cheltuieli de judecată.

Intimatul-pârât, prin avocat, solicită respingerea recursului, ca nefondat, şi menţinerea sentinţei atacate, fiind temeinică şi legală, cu cheltuieli de judecată.

În esenţă, partea apreciază că nu sunt îndeplinite condiţiile prevăzute de art. 2 lit. b) din O.U.G. nr. 24/2008, având în vedere că declaraţia dată în faţa Securităţii a fost prin constrângere, iar din dosar nu poate fi identificat un act care poate fi coroborat, neexistând probe în acest sens.

Totodată, precizează că ar fi vorba de un apartament cu două camere, nu de o garsonieră, repartizat ca locuinţă de serviciu, iar semnarea declaraţiei s-a realizat sub ameninţarea că i se va lua casa şi va fi eliberat din serviciu.

În conformitate cu dispoziţiile art.395 din Codul de procedură civilă, Înalta Curte reţine cauza în vederea soluţionării.

ÎNALTA CURTE,

Asupra recursului de faţă;

Din examinarea lucrărilor din dosar, constată următoarele:

I. Circumstanţele cauzei

1. Cererea de chemare în judecată

Prin acţiunea înregistrată pe rolul Curţii de Apel Bucureşti – Secţia a VIII-a contencios administrativ şi fiscal, reclamantul Consiliul Naţional pentru Studierea Arhivelor Securităţii a solicitat să se constate existenţa calităţii de colaborator al Securităţii în ceea ce îl priveşte pe pârâtul Boşca Patriţiu.

2.Hotărârea primei instanţe

Curtea de Apel Bucureşti – Secţia a VIII-a contencios administrativ şi fiscal, prin Sentinţa nr.138 din 9 februarie 2021, a respins acţiunea formulată de reclamant ca neîntemeiată.

3. Calea de atac exercitată

Împotriva acestei sentinţe a declarat recurs reclamantul Consiliul Naţional pentru Studierea Arhivelor Securităţii, invocând motivul de casare prevăzut de art.488 alin.(1) pct.8 din Codul de procedură civilă.

În motivarea căii de atac, recurentul-reclamant a arătat că hotărârea atacată este dată cu încălcarea şi aplicarea greşită a art.2 lit.b) din O.U.G. nr. 24/2008 privind accesul la propriul dosar şi deconspirarea Securităţii, cu modificările și completările ulterioare.

Potrivit recurentului, din formularea textului de lege, rezultă că legiuitorul a tratat două situaţii diferite, cu referire la două categorii de colaboratori al Securităţii - pe de o parte colaboratorul care oferă informaţii, iar pe de altă parte colaboratorul care punea un imobil sau o încăpere la dispoziţia Securităţii.

În această din urmă situaţie, legiuitorul a considerat că punerea voluntară la dispoziţia Securităţii a unui spaţiu deţinut conduce la reţinerea calităţii de colaborator al Securităţii, fără a mai fi necesară îndeplinirea altei condiţii, fiind important, din perspectiva legiuitorului, faptul că Securitatea nu ar fi putut folosi respectivul imobil (sau încăpere) fără acordul gazdei casei conspirative.

A arătat recurentul că, în cauză, intimatul-pârât şi-a dat acordul pentru folosirea, de către Securitate, a respectivului spaţiu, fapt dovedit prin semnarea Angajamentului datat la 24.06.1987.

Însă, a apreciat că prima instanţă interpretează în mod nelegal prevederile art.2 lit.b) din O.U.G. nr. 24/2008, pentru că atribuie colaborării în forma art.2 lit.b) ultima teză (prin punerea voluntară la dispoziţia Securităţii a unui spaţiu) condiţiile colaborării în forma art.2 lit.b) teza I (prin furnizarea de informaţii).

În ceea ce priveşte considerentul primei instanţe potrivit căruia angajamentul semnat de intimat şi celelalte înscrisuri nu ar fi suficiente pentru a demonstra caracterul voluntar al punerii la dispoziţia Securităţii a spaţiului deţinut, recurentul a făcut trimitere la jurisprudenţa în materie, iar, pe de altă parte, a susţinut că pârâtul nu se află în ipotezavreuneia dintre cele două situaţii de exonerare prevăzute de teza a doua şi teza a treia a textului de lege (referitoare la vârsta minimă de 16 ani).

A apreciat, totodată, că din construcţia textului de lege (art.2 lit.b) teza a IV-a, ultimă) rezultă că este irelevant dacă în casa de întâlniri au fost sau nu introduse surse, irelevantă fiind şi natura informaţiilor pe care reţeaua introdusă în casa conspirativă a furnizat-o Securităţii. De altfel, potrivit Notei de analiză privind gazda casei de întâlniri „GRIVIJA", din data de 11.09.1988, întâlnirile din locuinţa gazdei s-au desfăşurat în

mod corespunzător, casa prezentând condiţii de conspirativitate şi confort, fiind menţinut în reţea, (dosar R 253985, f. 1).

În concluzie, a solicitat admiterea recursului şi casarea sentinţei atacate cu consecinţa admiterii acţiuni aşa cum a fost formulată.

4. Apărarea intimatului-pârât

Prin întâmpinare, intimatul-pârât Boşca Patriţiu a solicitat respingerea recursului ca nefondat şi menţinerea sentinţei atacate, fiind legală şi temeinică.

În esenţă, a susţinut că în cauză nu sunt îndeplinite prevederile art.2 lit.b) din O.U.G. nr. 24/2008, având în vedere că angajamentul semnat a fost dat prin constrângere şi nu există probe din care să rezulte că prin acţiunile întreprinse s-ar fi adus atingere drepturilor sau libertăţilor fundamentale ale omului.

II. Considerentele Înaltei Curţi asupra recursului

Examinând sentinţa atacată prin prisma criticilor formulate de recurent şi în temeiul art.496 din Codul de procedură civilă, Înalta Curte constată că recursul este fondat, pentru considerentele ce vor fi expuse în continuare.

1. Argumentele de fapt şi de drept relevante

Recurentul-reclamant a învestit instanţa de contencios administrativ, în temeiul art.11 alin.(l) din O.U.G. nr. 24/2008 privind accesul la propriul dosar şi deconspirarea Securităţii, cu o acţiune vizând constatarea calităţii de colaborator al Securităţii în ceea ce îl priveşte pe intimatul-pârât.

Verificările au fost efectuate de Consiliul Naţional pentru Studierea Arhivelor Securităţii în baza art.3 lit.g), coroborat cu art.5 alin.(1) din O.U.G. nr. 24/2008 privind accesul la propriul dosar şi deconspirarea Securităţii, aprobată cu modificări şi completări prin Legea nr.293/2008, ce stabilesc obligaţia Consiliului de a verifica, din oficiu, sub aspectul constatării calităţii de lucrător sau de colaborator al Securităţii, persoanele care au candidat, au fost alese sau numite în demnităţile sau funcţiile prevăzute la art.3 lit.b)-h) din acelaşi act normativ.

Curtea de Apel Bucureşti a respins acţiunea formulată de reclamant ca neîntemeiată.

Instanţa de control judiciar nu împărtăşeşte soluţia primei instanţe, pe care o apreciază ca fiind nelegală.

Din conţinutul Notei de constatare nr. DI/l/1305/29.08.2019 şi din înscrisurile ataşate, rezultă că pârâtul a fost recrutat în calitate de gazdă a casei de întâlniri pentru asigurarea unui spaţiu conspirat de întâlnire cu reţeaua informativă din legătura Inspectoratului Judeţean Gorj - Biroul 3 de pe raza municipiului Târgu Jiu. Pârâtul a semnat un Angajament la data de 24.06.1987.

Analizând probele administrate, Curtea de apel a reţinut că nu sunt îndeplinite cerinţele legale pentru a se reţine calitatea pârâtului de colaborator al Securităţii, respectiv persoana trebuia să fi furnizat informaţii într-una dintre formele arătate în cuprinsul dispoziţiilor art. 2 lit. b), prin informaţiile respective să fie denunţate activităţi sau atitudini potrivnice regimului totalitar comunist, care să conducă la îngrădirea drepturilor şi libertăţilor fundamentale ale omului, apreciind astfel că aspectele reţinute nu pot fi considerate ca având o valoare probantă prestabilită şi absolută.

Potrivit art.2 lit.b) din O.U.G.nr.24/2008, are calitatea de colaborator al Securităţii:

„persoana care a furnizat informaţii, indiferent sub ce formă, precum note şi rapoarte scrise, relatări verbale consemnate de lucrătorii Securităţii, prin care se denunţau activităţile sau atitudinile potrivnice regimului totalitar comunist şi care au vizat îngrădirea drepturilor şi libertăţilor fundamentale ale omului.

Persoana care a furnizat informaţii cuprinse în declaraţii, procesele-verbale de interogatoriu sau de confruntare, date în timpul anchetei şi procesului, în stare de libertate, de reţinere ori de arest, pentru motive politice privind cauza pentru care a fost fie cercetată, fie judecată şi condamnată, nu este considerată colaborator al Securităţii, potrivit prezentei definiţii, iar actele şi documentele care consemnau aceste informaţii sunt considerate parte a propriului dosar.

Persoanele care, la data colaborării cu Securitatea, nu împliniseră 16 ani, nu sunt avute în vedere de prezenta definiţie, în măsura în care se coroborează cu alte probe.

Colaborator al Securităţii este şi persoana care a înlesnit culegerea de informaţii de la alte persoane, prin punerea voluntară la dispoziţia Securităţii a locuinţei sau a altui spaţiu pe care îl deţinea, precum şi cei care, având calitatea de rezidenţi ai Securităţii, coordonau activitatea informatorilor".

În cauză, acţiunea reclamantului s-a întemeiat pe prevederile art.2 lit.b) ultima teză (teza a IV-a) din O.U.G.nr.24/2008, potrivit cărora colaborator al Securităţii este şi persoana care a înlesnit culegerea de informaţii de la alte persoane, prin punerea voluntară la dispoziţia Securităţii a locuinţei sau a altui spaţiu pe care îl deţinea.

Ipoteza normei menţionate este îndeplinită dacă persoana în cauză şi-a manifestat voinţa de a pune la dispoziţia Securităţii locuinţa sau un alt spaţiu deţinut, împrejurare ce constituie, prin ea însăşi, premisa înlesnirii culegerii de informaţii, fără a fi necesare dovezi privind folosirea efectivă a spaţiului în scopul menţionat, durata sau conţinutul eventualelor informaţii obţinute de Securitate.

Contrar celor reţinute de prima instanţă, Înalta Curte constată că, în cauză, sunt îndeplinite condiţiile art.2 lit.b)- teza a IV-a din O.U.G.nr.24/2008, având în vedere că intimatul-pârât a fost recrutat în calitate de „gazdă casă de întâlnire", semnând un angajament la data de 24.06.1987, prin care şi-a dat consimţământul să pună la dispoziţia organelor de securitate locuinţa ce o posedă.

Aşa cum s-a arătat, prevederile legale menţionate reglementează ipoteza punerii la dispoziţia Securităţii a unui spaţiu fără a mai fi necesară îndeplinirea altor condiţii pentru reţinerea calităţii de colaborator al Securităţii.

Aşadar, pentru reţinerea calităţii de colaborator al Securităţii era necesar şi, totodată, suficient ca înlesnirea activităţii de culegere de informaţii de la reţeaua informativă să se facă prin punerea la dispoziţia Securităţii a locuinţei, iar această punere la dispoziţia Securităţii a spaţiului respectiv să se facă în mod voluntar.

Or, aspectul esenţial în cauză îl reprezintă semnarea angajamentului de către intimat la data de 24.06.1987, care atestă atât punerea la dispoziţia Securităţii a imobilului, dar şi caracterul voluntar al acestei acţiuni.

Înalta Curte reţine că este relevantă distincţia făcută de către recurent, între cele două ipoteze avute în vedere de prevederile art.2 lit.b) din Ordonanţă.

În acest sens, se reţine că prima teză a art.2 lit.b) se referă la persoanele care au sprijinit fosta Securitate prin oferirea de informaţii (colaboratorul care oferea

informaţii), situaţie în care, pentru a se putea reţine calitatea de colaborator al Securităţii, acele informaţii trebuie să îndeplinească două condiţii (cu privire la conţinut şi la posibilele efecte), iar cu privire la cea de-a doua ipoteză *(colaboratorul care pune imobilul la dispoziţie)* legiuitorul nu a mai considerat necesară întrunirea altor condiţii pentru reţinerea calităţii de colaborator al Securităţii.

Aşa cum a afirmat recurentul, o astfel de distincţie are şi o raţiune: o gazdă a unei case conspirative avea, în angrenajul Securităţii, un rol mult mai important decât cel al unui informator, întrucât crea condiţiile obţinerii de informaţii, iar ceea ce contează este că Securitatea nu ar fi putut folosi respectiva încăpere fără acordul gazdei casei conspirative.

Instanţa de control judiciar reţine că, raportat la interpretarea gramaticală şi teleologică a textului, nu poate avea relevanţă, în situaţia unei astfel de colaborări, numărul sau conţinutul notelor informative furnizate de informatorii care, împreună cu ofiţerii de legătură, au intrat în spaţiul pus la dispoziţia Securităţii de gazda casei conspirative.

Cât priveşte susţinerea intimatului, în sensul că a semnat angajamentul prin constrângere, se reţine că o astfel de apărare nu poate constitui de plano o cauză de exonerare în stabilirea calităţii de colaborator al Securităţii, acest argument trebuie dovedit în concret prin mijloace de probă pertinente şi concludente, ceea ce în cauză nu s-a probat, cele menţionate în Nota de constatare şi Angajamentul semnat de intimat nu conduc la suspiciuni cu privire la consimţământul exprimat de acesta.

Aşa fiind, faţă de angajamentul olograf prin care intimatul-pârât a pus locuinţa sa la dispoziţia organelor de Securitate, cu intenţia de a sprijini activitatea acestora, asigurând totodată confidenţialitatea faptului respectiv, se constată că este îndeplinită ipoteza normei prevăzute de art.2 lit.b) teza a IV-a din OUG nr.24/2008 pentru constatarea calităţii intimatului-pârât de colaborator al Securităţii.

Din această perspectivă se reţine că sunt întemeiate criticile recurentului, subsumate motivului de casare reglementat de art. 488 alin. (1) pct. 8 din Codul de procedură civilă, în sensul că hotărârea primei instanţe este dată cu aplicarea greşită a dispoziţiilor legale menţionate, impunându-se reformarea acesteia.

2.Temeiul legal al soluţiei adoptate în recurs

Pentru considerentele expuse, în temeiul art.496 alin.(2) din Codul de procedură civilă, Înalta Curte va admite recursul, va casa sentinţa atacată şi, rejudecând, va admite acţiunea, cu consecinţa constatării calităţii pârâtului de colaborator al Securităţii.

PENTRU ACESTE MOTIVE
ÎN NUMELE LEGII
DECIDE:

Admite recursul formulat de reclamantul Consiliul National pentru Studierea Arhivelor Securitatii împotriva Sentinţei nr. 138 din 9 februarie 2021 a Curţii de Apel Bucureşti – Secţia a VIII-a contencios administrativ şi fiscal.

Casează sentinţa atacată şi, în rejudecare:

Admite acţiunea formulată de reclamant.

Constatată calitatea pârâtului Boşca Patriţiu de colaborator al Securităţii.

Definitivă.

Pronunţată astăzi, 5 mai 2022, prin punerea soluţiei la dispoziţia părţilor prin mijlocirea grefei instanţei.

JUDECĂTOR,	JUDECĂTOR,	JUDECĂTOR,
C. Ilie	M. Andrieş	D. Vişan

MAGISTRAT-ASISTENT,
M. Cucu

ROMÂNIA
CURTEA DE APEL BUCUREŞTI
SECŢIA cont. adm. şi fiscal.
Prezenta copie, fiind conformă cu originalul aflat în dosarul acestei instanţe Nr. 4209/2/2020 se legalizează de noi.
GREFIER ŞEF,

S-a anulat chitanţa/foaia de vărsământ Nr. Scutit
În sumă de .... lei
GREFIER ŞEF,

Definitivă

Red./Tehnored.MC/2 ex.